

Samuel Bjørk

De doodsvogel

Vertaald door Renée Vink

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

1

Botanist Tom Petterson pakte zijn fototas uit zijn auto. Hij nam even de tijd om van het uitzicht over de spiegelgladde fjord te genieten en ging toen op weg, het bos in. Op deze zaterdag vroeg in oktober baadde het landschap rondom hem in het lieflijke licht van een fris zonnetje. Milde stralen vielen op de gele en rode herfstbladeren, die nu snel zouden vallen om plaats te maken voor de winter.

Tom Petterson hield van zijn werk, vooral als hij het buitenshuis kon uitoefenen. Hij was door de gedeputeerde van Oslo en Akershus ingehuurd om exemplaren van het kruid drakenkop te fotograferen, een bedreigde plantensoort die rond de Oslofjord voorkwam. Via zijn blog had hij een nieuwe tip binnengekregen, en die wilde hij vandaag natrekken om de aantallen en de precieze locatie van de pas ontdekte exemplaren van deze uiterst zeldzame soort te registreren.

Drakenkop was een tien tot vijftien centimeter hoge plant met blauwe, donkerblauwe of blauwvioletten bloempjes die nu in de herfst verdorven en een trosje bruine vruchten vormden dat aan een korenaar deed denken. Het was niet alleen een zeldzaam kruid maar tevens de verblijfplaats van de uiterst zeldzame drakenkopglandskever, een blauwglanzend kevertje dat

op de bloempjes van de drakenkop huisde. De wonderen der natuur, dacht Tom Petterson, en met een glimlach sloeg hij van het pad af volgens de routebeschrijving die de opmerkelijke hobbybotanist hem had gemaïld. Hij zei het nooit hardop, want hij was grootgebracht in de overtuiging dat er absoluut geen god bestond, zijn ouders hadden daar goed voor gezorgd, maar soms dacht hij toch dat er wel een god was. De schepping. Al die grote en kleine dingen die zo mooi in elkaar staken. De vogels die in het najaar naar het zuiden vlogen om te broeden en daarbij enorme afstanden aflegden, telkens naar precies dezelfde plek. De bladeren die elk jaar op hetzelfde moment van kleur verschoten en de bomen en de grond in levende kunstwerken veranderden. Nee, hij zei het dus nooit hardop, maar hij dacht het wel vaak. Tom Petterson werkte aan het Instituut voor Biowetenschappen van de Universiteit van Oslo. Daar had hij gestudeerd, en na zijn afstuderen had hij er een baan aangeboden gekregen. De vorige herfst was er in de wandelgangen zelfs gefluisterd dat hij tot hoofd van het instituut benoemd zou kunnen worden, maar Tom Petterson had niets ondernomen om voor die positie in aanmerking te komen. Instituutshoofd? Nee, veel te veel papierwerk. Hij was tevreden met wat hij nu deed, met die tochten door de natuur. Dat was de reden waarom hij botanist was

geworden, niet om vergaderingen bij te wonen.

Toen ze van het kantoor van de provinciecommissaris hadden opgebeld, had hij de opdracht vol trots aangenomen. De beschermer van de drakenkopjes, ja, dat wilde hij heel graag zijn. De botanist glimlachte flauwtjes bij zichzelf, denkend aan de ontdekking die hij een paar jaar geleden op Snarøya had gedaan. Een grote plantenverzameling in de speeltuin van de miljonairs. Degenen die de percelen hadden gekocht waarop hij de plantjes had gevonden waren natuurlijk niet allemaal even blij geweest, die hadden liefst in alle rust hun villa's en zwembaden gebouwd, maar de drakenkop was volgens de Berner Conventie een beschermde soort en mocht absoluut niet verstoord worden.

Hij sloeg rechts af tussen twee grote sparren door en liep langs een beekje omhoog naar de plek waar de planten zich moesten bevinden, opnieuw met een flauw lachje. Tom Petterson was een fanatiek milieubeschermer en hij had het prachtig gevonden om te zien dat een klein kruidje het voor de verandering eens won van de graafmachines.

Hij stak het beekje over en bleef plotseling doodstil staan, want in een bosje voor hem ritselde iets. Hij bracht zijn camera in de aanslag, klaar om af te drukken. Een das? Kon het zijn dat hij er een had gezien? Dat lichtschuwe dier, dat bepaald niet zo vaak voor-

kwam als veel mensen dachten? Op het geluid afgaand bereikte hij al gauw een kleine open plek, maar tot zijn teleurstelling zag hij niets. Hij miste nog een goede foto van een das voor zijn blog, en het zou nog een mooi verhaal zijn geworden ook, drie drakenkoppen en een das, een perfect zaterdags uitje.

Midden op de open plek lag iets.

Een blauwwit, naakt lichaam.

Een meisje.

Een tiener?

Tom Petterson was zo geschrokken dat hij de greep op zijn fototoestel verloor en niet merkte dat het in de hei voor zijn voeten viel.

Er lag een dood meisje op de open plek.

Veren?

Godallemachtig.

Er lag een naakt tienermeisje in het bos.

Midden tussen de veren.

Met een witte lelie in haar mond.

Tom Petterson maakte rechtsomkeert, worstelde zich hijgend door de dichte vegetatie heen, vond het pad terug en rende zo hard hij kon naar zijn auto om 112 te bellen.

Holger Munch, rechercheur Moordzaken, zat voor zijn oude huis in Røa in zijn auto. Hij had er spijt van dat hij ermee had ingestemd om te komen. Samen met zijn toenmalige vrouw Marianne had hij tot tien jaar geleden in dat witte vrijstaande huis gewoond, en sindsdien had hij er geen voet meer in gezet. De gezette rechercheur stak een sigaret op en draaide het raampje van zijn auto omlaag. Een paar dagen geleden had hij zijn jaarlijkse gezondheidstest ondergaan en de dokter had hem weer eens aangeraden om te minderen met vet eten en te stoppen met roken. Maar dat was de vierenvijftigjarige politieman niet van plan, in elk geval het laatste niet. Holger Munch had zijn sigaretten nodig om na te denken, en als hij iets graag deed was het zijn hersens gebruiken. Hij hield van schaken, kruiswoordraadsels en wiskunde, alles wat zijn hersencellen in beweging bracht. Vaak zat hij achter zijn computer met zijn vrienden over de diverse schaakpartijen van Magnus Carlsen te chatten, of over de oplossing van grote en kleine rekenraadsels, bijvoorbeeld eentje dat hij zojuist via de mail had ontvangen van zijn vriend Joeri, een professor uit Minsk die hij een paar jaar geleden via het internet had leren kennen.

In een meertje staat een metalen paal. De helft van de paal steekt in de grond. Een derde deel van de paal bevindt zich onder water. Acht meter steekt boven het water uit. Hoe lang is de paal? Groeten J.

Munch dacht even over het antwoord na voordat hij erop kwam, en hij wilde net een mailtje sturen toen zijn telefoon ging. Hij keek op het display. Mikkelson. Zijn chef in Grønland. Munch liet de telefoon een paar keer rinkelen, overwoog om op te nemen maar besloot ten slotte het gesprek te weigeren. Hij drukte op het rode icoontje en stopte de telefoon weer in zijn zak. Dit was zijn familie-uurtje. Dat was wat hij verkeerd had gedaan, ruim tien jaar geleden. Hij had niet genoeg tijd aan zijn gezin besteed. De klok rond gewerkt, en als hij dan eindelijk thuis was gekomen, was hij met zijn gedachten elders geweest. En nu stond hij weer voor datzelfde huis, waar zij inmiddels met iemand anders samenwoonde.

Holger Munch krabde even in zijn baard en keek in het spiegeltje naar het grote, roze cadeau met het goudkleurige lint op de achterbank. Zijn kleindochter Marion was jarig. Zijn oogappeltje werd zes. Daarom had hij ermee ingestemd naar Røa te komen, ook al had hij eigenlijk besloten nooit meer een voet in dat huis te zetten. Munch nam een lange trek van zijn sigaret en betastte de afdruk rond zijn vinger waar

zojuist zijn trouwring nog had gezeten. Nadat ze uit elkaar waren gegaan, was hij die nog tien jaar blijven dragen. Hij had zich er niet toe kunnen brengen hem af te doen. Marianne. Zij was zijn grote liefde. Hij had gedacht dat ze altijd bij elkaar zouden blijven en had nooit meer een date gehad nadat ze uit elkaar waren gegaan. Niet dat hij de kans niet had gekregen. Verscheidene vrouwen hadden een oogje op hem gehad, maar hij had er domweg geen zin in gehad. Het gaf geen goed gevoel. Maar nu had hij het dan toch gedaan. Zijn trouwring afgedaan. Die lag thuis in de badkamer in het medicijnkastje. Hij had zich er niet toe kunnen brengen hem weg te gooien. Al was het dan tien jaar geleden, je mocht toch nog wel blijven hopen? Of was dat verkeerd? Moest hij doen wat diverse van zijn vrienden hem telkens weer aanrieden? Verdergaan met zijn leven? Een ander zoeken?

Holger Munch zuchtte eens diep, nam nog een trekje van zijn sigaret en keek weer naar het grote, roze cadeau. Misschien had hij het ook deze keer weer overdreven. Miriam, zijn dochter, had hem er door de jaren heen al vaak van langs gegeven omdat ze vond dat hij de kleine Marion te veel verwendde. Haar alles gaf waar ze naar wees. Hij had iets gekocht wat niet politiek correct was, maar waarvan hij wist dat het zijn kleindochters liefste wens was. Een barbie, met een groot barbiehuis en een eigen barbieauto. Hij kon

al horen hoe Miriam hem de les las. Over verwende kinderen. Over vrouwenlichamen en rolmodellen en idealen, maar lieve help, het was toch maar een pop? Hoe slecht kon het zijn als dat nou juist was wat de kleine meid wilde?

Zijntelefoonging weer over, het was alweer Mikkelson, en Munch drukte opnieuw op het rode icoontje. De derde keer nam hij bijna op. Mia Krüger. Zijn hart werd warm als hij aan zijn jonge collega dacht, maar toch ging hij het gesprek niet aan. Familie-uurtje. Hij zou haar later wel bellen. Vanavond een kop thee bij Justisen misschien? Die had hij na deze sessie vast wel nodig. Een praatje met Mia. Hij had haar al een tijdlang niet gesproken en hij merkte dat hij haar miste.

Nog maar een paar maanden geleden had hij Mia opgehaald van een eilandje voor de kust van Trøndelag. Ze had zich van de buitenwereld afgesloten, zonder telefoon, hij had helemaal naar Værnes moeten vliegen, een auto moeten huren en de plaatselijke politie ertoe moeten bewegen hem per boot naar haar toe te brengen. Hij had de documentatiemap van een moordzaak bij zich gehad. Die had haar ertoe gebracht om mee terug te gaan naar de hoofdstad. Holger Munch koesterde een groot respect voor iedereen in de eenheid, maar Mia Krüger was een geval apart. Hij had haar van de politieacademie geplukt

na een tip van de directeur, een oud-collega van hem. Ze was nog maar even in de twintig geweest en had de opleiding nog niet eens afgerond. Hij had kennis met haar gemaakt tijdens een informele ontmoeting buiten het gebouw, in een café. Mia Krüger. Een jong meisje met een witte trui en een nauwsluitende zwarte broek aan. Ze had lang, donker haar, bijna als een indiaanse, en de helderste blauwe ogen die hij ooit had gezien. Hij was meteen voor haar gevallen. Intelligent, zelfverzekerd en kalm. Ze leek door te hebben dat hij haar op de proef wilde stellen, maar ze had desondanks beleefd geantwoord, met een lichte twinkeling in het oog, *hoe dom denk je eigenlijk dat ik ben?*

Mia Krüger had jaren geleden haar tweelingzus Sigrid verloren. Ze hadden haar in een kelder in Tøyen gevonden, overleden aan een overdosis heroïne. Mia had de schuld daarvan aan Sigrids vriendje gegeven, en tijdens een routineonderzoek in een caravan bij het Tryvannmeer waren ze bij toeval op hem gestuit, nu met een nieuw slachtoffer aan zijn zij. Mia had hem in een opwelling gedood door hem twee keer in de borst te schieten. Holger Munch was er zelf bij geweest en wist dat die actie makkelijk uitgelegd kon worden als zelfverdediging van Mia's kant, maar nadat hij het voor haar had opgenomen was hij overgeplaatst, terwijl Mia onder behandeling was gekomen.